

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

Α. Βαθμοί σύγκρισης των επιθέτων

Ο Νίκος είναι **εργατικός**.

Ο Νίκος είναι **εργατικότερος** (ή **πιο εργατικός**) από το Φώτη.

Ο Νίκος είναι **ο εργατικότερος** (ή **ο πιο εργατικός**) από τ' αδέλφια του.

Ο Νίκος είναι **εργατικότατος** (ή **πολύ εργατικός**).

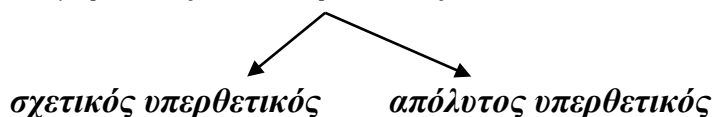
Το επίθετο φανερώνει το διαφορετικό βαθμό με ξεχωριστούς τύπους
(εργατικός – εργατικότερος (πιο εργατικός) - εργατικότατος (πολύ εργατικός)).
Τους τύπους αυτούς ονομάζουμε **βαθμούς του επιθέτου**.

Θετικός	Συγκριτικός	Σχετικός Υπερθετικός	Απόλυτος Υπερθετικός
εργατικός	εργατικότερος	ο εργατικότερος	εργατικότατος
	πιο εργατικός	ο πιο εργατικός	πολύ εργατικός

Συχνά, χρησιμοποιούμε τα επίθετα για να **συγκρίνουμε** ουσιαστικά.

Στα επίθετα έχουμε τρεις βαθμούς:

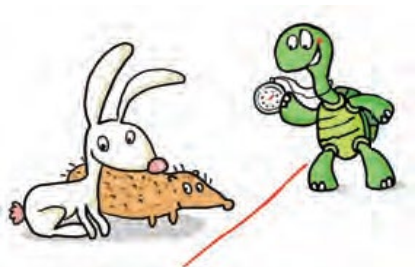
θετικός → συγκριτικός → υπερθετικός

Ο συγκριτικός και ο υπερθετικός λέγονται **παραθετικά** των επιθέτων.

Επίθετα **θετικού βαθμού** λέγονται τα επίθετα που φανερώνουν ότι ένα ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα.

Β. Συγκριτικός βαθμός

γρήγορος

Ο λαγός είναι **γρηγορότερος** από τον σκαντζόχοιρο.
Ο λαγός είναι **πιο γρήγορος** από τον σκαντζόχοιρο.

ψηλή

Η Ελένη είναι **ψηλότερη** από τη Σοφία.
Η Ελένη είναι **πιο ψηλή** από τη Σοφία.

Επίθετα **συγκριτικού βαθμού** λέγονται τα επίθετα που φανερώνουν ότι ένα ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα σε μεγαλύτερο βαθμό από ένα άλλο.

Ο συγκριτικός βαθμός σχηματίζεται με δύο τρόπους:

α) μονολεκτικά: θετικός βαθμός ουδετέρου + -τερος, -τερη, -τέρο
(ομορφότερος, μακρύτερος, ευγενέστερος)

β) περιφραστικά: από το θετικό με το ποσοτικό επίρρημα πιο
πιο + θετικός βαθμός (πιο όμορφος, πιο μακρύς, πιο ευγενής)

Γ. Υπερθετικός βαθμός

Σχετικός υπερθετικός βαθμός

γρήγορος

Ο λαγός είναι **ο γρηγορότερος** από όλους.
Ο λαγός είναι **ο πιο γρήγορος** από όλους.

ψηλή

Η Ελένη είναι **η ψηλότερη** από όλα τα κορίτσια.
Η Ελένη είναι **η πιο ψηλή** από όλα τα κορίτσια.

Πώς σχηματίζουμε τον σχετικό υπερθετικό:

Συγκριτικός

Σχετικός υπερθετικός

ομορφότερος □	→	ο ομορφότερος
πιο όμορφος □	→	ο πιο όμορφος
μακρύτερος □	→	ο μακρύτερος
πιο μακρύς □	→	ο πιο μακρύς
ευγενέστερος □	→	ο ευγενέστερος
πιο ευγενής □	→	ο πιο ευγενής

Ο **σχετικός υπερθετικός βαθμός** ενός επιθέτου δηλώνει ότι το ουσιαστικό που συνοδεύει έχει ένα γνώρισμα σε μεγαλύτερο βαθμό **από όλα τα άλλα** όμοιά του.

Ο σχετικός υπερθετικός σχηματίζεται ως εξής:

άρθρο + συγκριτικός βαθμός (ο ομορφότερος, ο μακρύτερος, ο ευγενέστερος)
(ο πιο όμορφος, ο πιο μακρύς, ο πιο ευγενής)

Απόλυτος υπερθετικός βαθμός

Ο ταχυδακτυλουργός είναι **ταχύτατος** στις κινήσεις του.

Πήρα μια **κομψότατη** γραβάτα.

Αγόρασε ένα **ωραιότατο** γατάκι.

Ο **απόλυτος υπερθετικός βαθμός** δηλώνει ότι το ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα σε πολύ μεγάλο βαθμό, **χωρίς να γίνεται σύγκριση με άλλα**.

Ο απόλυτος υπερθετικός σχηματίζεται με δύο τρόπους:

α) θετικός βαθμός ουδετέρου + -τατος (ομορφότατος, μακρύτατος, ευγενέστατος)

β) περιφραστικά: επίρρημα πολύ + θετικός βαθμός (πολύ όμορφος, πολύ μακρύς, πολύ ευγενής)

Κάθε κανόνας, όμως, έχει και τις εξαιρέσεις του!

Πρόσεξε τι γίνεται με ορισμένα επίθετα.

Μερικά παραθετικά δεν έχουν θετικό βαθμό!

κατώτερος κατώτατος

ανώτερος ανώτατος

Μερικά άλλα, δεν έχουν ούτε θετικό ούτε υπερθετικό:

προτιμότερος, προγενέστερος, μεταγενέστερος

Ανώμαλα παραθετικά

Υπάρχει και μια ομάδα επιθέτων που σχηματίζουν τα μονολεκτικά παραθετικά τους από διαφορετικό θέμα ή με τρόπο διαφορετικό από τα άλλα.

Τα παραθετικά αυτά λέγονται **ανώμαλα**.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός σχετικός	Υπερθετικός απόλυτος
καλός	καλύτερος	ο καλύτερος	άριστος
κακός	χειρότερος	ο χειρότερος	χείριστος
πολύς	περισσότερος (πιότερος)	ο περισσότερος	πλείστος
λίγος	λιγότερος	ο λιγότερος	ελάχιστος
μεγάλος	μεγαλύτερος	ο μεγαλύτερος	μέγιστος
μικρός	μικρότερος	ο μικρότερος	ελάχιστος
απλός	απλούστερος	ο απλούστερος	απλούστατος

Μερικά παραθετικά επιθέτων είναι **ελλειπτικά**, δηλαδή δεν έχουν θετικό βαθμό ή δεν έχουν και έναν ακόμη από τους δύο άλλους βαθμούς.

Υπάρχουν και μερικά επίθετα (που φανερώνουν ύλη, καταγωγή, τόπο/χρόνο ή κατάσταση που δεν αλλάζει) τα οποία **δε σχηματίζουν παραθετικά** καθόλου.

- α) **Ύλη**: ασημένιος, μάλλινος, ξύλινος, σιδερένιος, χρυσός κ.ά.
- β) **Καταγωγή**: φράγκικος, ιταλικός, ποντιακός, προγονικός κ.ά.
- γ) **Τόπο ή χρόνο**: ουράνιος, πεδινός, ορεινός, τωρινός, χθесινός κ.ά.
- δ) **Κατάσταση που δεν αλλάζει**: μισός, θνητός, αθάνατος, πρωτότοκος κ.ά.

➤ **Να ξαναγράψουμε τις φράσεις όπως στο παράδειγμα:**

α) πολύ βαθύ πέλαγος – βαθύτατο πέλαγος

β) πολύ ψηλό κυπαρίσσι -

γ) πολύ γλυκιά μελωδία -

δ) πολύ σεμνό παιδί -

ε) πολύ εργατικός υπάλληλος -

➤ **Να σχηματίσουμε τα μονολεκτικά παραθετικά των παρακάτω επιθέτων:**

<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός απόλυτος</u>
α) έξυπνος	εξυπνότερος	εξυπνότατος
β) γλυκός		
γ) σαφές		
δ) υγιής		
ε) δυνατό		
στ) φαρδύς		
ζ) φρέσκος		

➤ **Να σχηματίσουμε προτάσεις όπως στο παράδειγμα:**

α) (Νίκος έξυπνος Βασίλης) Ο Νίκος είναι έξυπνότερος από το Βασίλη.

Ο Νίκος είναι πιο έξυπνος από το Βασίλη.

β) (βαλίτσα βαριά τσάντα)

γ) (γιαγιά μεγάλη εγγονή)

δ) (αυτοκίνητο ακριβό ποδήλατο)

➤ **Να ξαναγράψουμε τις παρακάτω φράσεις αντικαθιστώντας τα περιφραστικά παραθετικά των επιθέτων με μονολεκτικά:**

πιο ικανή γυναίκα → ικανότερη γυναίκα

ο πιο απλός τρόπος

πιο κακιά στιγμή

παρά πολύ μικρό ποσό.....

παρά πολύ μεγάλη προσφορά

πολύ λίγη ζάχαρη.....

πάρα πολύ καλός μαθητής

